

Prøvebelastning af løfteåg:

Kranbranchen (KB) har bedt om en præcisering af om krav til prøvebelastning af løfteåg, før første ibrugtagning.

Hertil svarer Arbejdstilsynet (AT) følgende:

Definitionen er meget vigtig, for det handler om både "løftetilbehør" og "løftemaskiner".

Et løfteåg er løftetilbehør i maskindirektivets forstand, idet det falder ind under definitionen af hejse- og løftetilbehør (bekg. 693/2013, bilag 1, artikel 2, litra d)):

'd) »hejse- og løftetilbehør«: komponent eller udstyr, der gør det muligt at foretage afhugning af byrden, og som ikke er fastgjort til hejse eller løftemaskinen. Det er anbragt mellem maskinen og byrden, på selve byrden, eller er beregnet til at udgøre en integreret del af byrden og markedsføres særskilt. Til hejsetilbehør henregnes også tovstroppe og deres komponenter'

Løftetilbehør betragtes generelt set som en 'maskine' i maskindirektivets forstand; det følger af første sætning i maskindirektivets artikel 2: 'I dette direktiv betegner »maskine« de produkter, der er anført i artikel 1, stk. 1, litra a)-f).'

MEN maskindirektivets specifikke krav til prøvebelastning gælder kun for løftemaskiner i snæver forstand, herunder udskifteligt udstyr som er en del af en løftemaskine.
Det fremgår af Kommissionens vejledning § 351.

§ 351 Statiske og dynamiske prøver

I punkt 4.1.3, andet afsnit, hedder det, at de foranstaltninger, der skal træffes i henhold til første afsnit med hensyn til alle løftemaskiner i snæver forstand eller udskifteligt udstyr, der er beregnet til løfteoperationer, skal omfatte de statiske og dynamiske overbelastningsprøver, der er beskrevet i punkt 4.1.2.3. De statiske og dynamiske prøver er som hovedregel enhedsprøver, der skal gennemføres for hver enkelt maskine, efter at den er blevet monteret, og før den tages i brug for første gang. Dette er særlig vigtigt, når der foretages manuel svejsning i fremstillingsprocessen, da de dynamiske og statiske prøver med den krævede overbelastning bidrager til at fjerne spændingen i svejsningen.

Prøvebelastning af løfteåg (forsat):

En 'løftemaskine' i snæver forstand er selve kranen o.l. men ikke løftetilbehør.

Maskindirektivet 2006/42/EF stiller således ikke ubetinget krav om, at løftetilbehør, herunder løfteåg skal prøvebelastes i forbindelse med fremstillingen. Jf. pkt. 4.1.3 hvor det præciseres, at statiske og dynamiske tests skal udføres på alle løftemaskiner og udskifteligt udstyr til løfteformål.

4.1.3 Egnethed til formålet

Når en løftemaskine eller løftetilbehør markedsføres eller tages i brug for første gang, skal fabrikanten eller dennes repræsentant ved at foretage eller lade foretage de relevante foranstaltninger sikre, at maskinen eller løftetilbehøret, når de er klar til brug — hvad enten de drives manuelt eller mekanisk — kan udfylde de specificerede funktioner på en sikker måde.

De statiske og dynamiske prøver, der er omhandlet i punkt 4.1.2.3, skal foretages på alle løftemaskiner, der er klar til ibrugtagning.

Den harmoniserede standard EN 13155 der bl.a. omfatter løfteåg, angiver forskellige fremstillingsmetoder og afprøvningsmetoder til at opfylde maskindirektivets krav. En af metoderne kræver ikke prøvebelastning. Det er således OK ikke at prøvebelaste der.

Arbejdstilsynet gør dog opmærksom på fabrikanten altid har ansvaret for at foretage relevante foranstaltninger der sikrer løftemaskine eller løftetilbehør kan opfylde de specificerede funktioner på en sikker måde. (Se ovenstående "Vejledning om Maskindirektiv", afsnit 4.1.3).

Naturligvis er der metode frihed, men en brugbar metode vil være prøvebelastning.

Februar 2015
Kranbranchens sekretariat